

Godkjent referat fra KOSTRA-KNNM-møte 2018-09-25

Til stede:

Dagfinn Sve, SSB

Jørn Kr. Undelstvedt, SSB

Svein Homstvedt, SSB

Kari Larsen, RA

Anders Braaten, Kartverket

Petter Wiberg, KS

Øystein Nesje, KLD

Mari Olea Lie, KMD

Marit Langen, DiBK

Sissel Karin Andersen, DiBK

Henning Berby, KS

Hogne Hove, KS

Torfinn Smines, KS, Eidskog komm.

Stein-Owe Hansen, KS, Akershus fk

Else Bredeli, SSB (sak 7 ff.)

Forfall

Grete Sjøholt, KS

Ida Rørbye, Kartverket

Solfrid Foss, KLD

Heidi Fadum, Helsedir.

Christin Krohn, RA

Even Vaboen, KMD

Sakliste

Sak nr.	Sak	Be-handling	Sak nr.	Sak	Be-handling
0.	Velkommen og dagsorden	Godkjenning	6.	Status skjema for 2018. Innhold og funksjonalitet	Informasjon
1.	Godkjenning og oppfølging av referat fra møte 20. juni	Oppfølging	7.	Veiledning og skjema for 2018	Gruppevis diskusjon
2.	Nytt siden sist a. Arbeidsgrupperapporten b. Publisering statistikkartikler c. Samordningsrådsmøte 12.9. d. eKOSTRA e. SYSAM	Informasjon	8.	Gruppevis oppsummering	Diskusjon
3.	Samarbeidsrom/skyløsning	Orientering	9.	Videre arbeid med skjema og veiledning	Vedtak
4.	Fast heading på dokumenter	Vedtak	10.	Eventuelt – møteplan 2019	
5.	Terminologi og struktur a. Nøkkeltallsside og navnsetting b. KOSTRA-funksjon 303	Vedtak	11.	Prinsipper for landstall for ulike variable	Diskusjon
			12.	Cut-off-grense for skjema 23	Vedtak

0. Velkommen og dagsorden

Dagsorden ble godkjent. Sak 12 vil også bli behandlet av en av minigruppene under sak 7.

Det ble ikke meldt saker til «Eventuelt».

Ida Rørbye (Kartverket) har fått jobb i KMD, slutter i Kartverket og går ut av gruppa. Hun ble takket av in absentia.

1. Godkjenning og oppfølging av referat fra møte 20. juni

Referatet ble godkjent.

Oppfølgingspunktene ble gjennomgått. Mange av dem var dekket opp av dagens sakliste. De øvrige vil SSB ta tak i sammen med samarbeidspartnerne.

2. Nytt siden sist

2a. Arbeidsgrupperapporten

Denne ble oversendt Samordningsrådet innen fristen. KLD har i etterkant påpekt at vårens diskusjon om samarbeidsrom/skyløsning ikke var gjengitt. SSB og KLD ble enige om ikke å ta opp dette på Samordningsrådets møte 12. juni.

2b. Publisering av statistikkartikler

Statistikkene ble publisert 3. juli, men uten artikkel pga. at det ikke er utviklet gode rutiner for landstall. Dette var savnet. Det er et mål å publisere statistikkartikkel ved neste publisering.

I tillegg ble det påpekt at begrepsbruken avvek noe fra den alminnelig faglige oppfatningen av plan- og bygningslovens bestemmelser. Det er ønskelig at begrepsbruken er gjennomgående – fra lovverk, via skjema og veiledning til publiseringsløsningene.

➔ **Oppfølging: Wiberg skal trekke ut en del eksempler og sende liste til SSB.**

2c. Samordningsrådets møte 12. september

Det viktigste for arbeidsgruppen ble at arbeidsgrupperapporten ble godkjent uten merknader. Dette betyr også at gruppen har fått fullmakt til selv å fastsette cut-off-grenser for skjema 23 (se sak 12).

2d. eKOSTRA

Det er utviklet et mottakssystem som nå gjør det mulig å lese testdata, og følge saksforløpet til søknader.

Videre må det etableres IT-rutiner som aggregerer data slik at de kan inngå i KOSTRA-statistikken. Systemet må kunne telle opp enkeltsaker, karakterisere dem med hensyn til resultat/utfall av søknaden og beregne behandlingstider ut fra hendelser i behandlingen.

Det er en «hårete» målsetting at for kommuner som har tilrettelagte rutiner for avrapportering til KOSTRA, skal det være mulig å starte overføring av data fra nyttår 2019, og at de fra dette året av ikke behøver å statistikkføre internt for å kunne rapportere skjema-20 Byggesak sine bolker C (Omfang og saksbehandlingstid) og D (Resultat av saksbehandlingen).

2e. SYSAM

Arbeidsgrupperapporten har påpekt at fylkesmannens klagesaksbehandling ikke bør rapporteres på skjema 20Byggesak og skjema 20Plan, men hentes fra SYSAM hvor mange av disse dataene finnes, og at SSB vil ta initiativ overfor KMD for å få til en slik dataoverføring.

➔ **Oppfølging: SSB vil ta initiativ overfor KMD på seksjonsnivå i første omgang.**

3. Samarbeidsrom / skyløsning

Felles samarbeidsrom i «skyen» for dokumenter til arbeidsgruppas møter har vært diskutert internt i SSB. Slikt ønske er også kommet fra flere samarbeidsparter enn KOSTRA-partene.

Inntil videre må vi imidlertid vente på at testede løsninger som både ivaretar sikkerhetskrav og som tilfredsstillende ulike krav som samarbeidspartene har, blir tilgjengelig.

4. Fast heading o.l. på dokumenter

SSB hadde på forhånd utsendt et notat, med fram 3 ulike alternativer til diskusjon.

Konklusjon og oppfølging

➔ **Sakstilholdighet og versjonsnr. (ev. markert ved revisjonsdato) må være tydelig i dokumentene.**

➔ **Dette må også gjenspeiles i filnavnet.**

➔ **Sakstilholdighet i hhv. topp tekst eller bunntekst vil være fordelaktig.**

5. Terminologi og struktur i statistikkbanken m.v.

5a. Nøkkeltallside og navnsetting

Til saken forelå et notat med flere forslag. Følgende ble vedtatt:

Inngangen til KOSTRA nøkkeltall

➔ **Terminologien «Plan, byggesak og miljø», som allerede er implementert i «trykknappen», ble godtatt av gruppa. KLD ber om at kulturminner også blir synlig. SSB sjekker.**

Arbeidsgruppas navn

➔ **...skal være «Plan, byggesak og miljø» (PBM). Betegnelsen KNNM skal ut av vokabularet.**

KOSTRA nøkkeltall / indikatorer

Omredigeringen av eksisterende nøkkeltallsforslag ble akseptert.

Følgende nøkkeltall skal inn i tillegg til de som er der fra før:

Kommune:

Andel av reguleringsplanene som ble møtt med innsigelser

Byggesøknader i alt vedtatt

Ulovlighetsoppfølginger ifm. byggesaker. ➔ SSB må vurdere ordlyden på dette nøkkeltallet

Antall søknader om motorferdsel i utmark som ble innvilget i rapporteringsåret

Fylkeskommune

- ➔ **Saker om automatisk fredete kulturminner som er mottatt i rapporteringsåret**
- ➔ **Antall innsigelser fra fylkeskommunen til kommunale reguleringsplaner begrunnet med hensyn til kulturminnevern (hentes fra skjema 20Plan)**

Navnsetting av statistikkartiklene

- ➔ **Plan- og byggesaksbehandling**
- ➔ **Miljø-, natur- og kulturminneforvaltning**

Navnsetting av tema / mellomtitler i statistikkbanken

Plan- og byggesaksbehandling

- 1. Nøkkeltall, omfang og ressursinnsats. Kommune og fylkeskommune**
- 2. Plansaksbehandling. Funksjon 301. Kommune og fylkeskommune**
- 3. Bygge- og delesaksbehandling. Funksjon 302. Kommune**
- 4. Eierseksjonering. Kommune**
- 5. Matrikulering/kart og oppmåling. Funksjon 303. Kommune**

Miljø-, natur- og kulturminneforvaltning

- 1. Nøkkeltall, omfang og ressursinnsats. Kommune og fylkeskommune**
- 2. Rekreasjon i tettsted. Funksjon 335. Kommune**
- 3. Natur- og friluftslivsforvaltning. Funksjon 360. Kommune og fylkeskommune**
- 4. Kulturminneforvaltning. Funksjonene 360 og 716. Kommune og fylkeskommune**
- 5. Stasjonær energibruk og utslipp i kommunale og fylkeskommunale bygg. Utgifter (arter 180 – 184) og mengder.**

Til selve statistikkbank-tabellene ble følgende anført av gruppa:

- Innsigelsesmatrisene i skjema 20Plan:
KMD bruker innsigelsesstatistikken mye, men på mest detaljerte nivå. De er mindre opptatt av mellom-aggregatene.
Til dette ble det anført at rapporteringen skjer på det mest detaljerte nivået (med unntak av for ROS), og at statistikkbanken også gir full frihet til å ta ut tabeller både på aggregert og detaljert nivå. Hvilke hensyn som hører til i mellom-aggregatene har vært behandlet og godkjent av arbeidsgruppa tidligere.
- Rapporteringen på skjema 51:
Praksis i fylkeskommunene når det gjelder hvordan saker og meldinger håndteres er svært forskjellig. Rapporteringen fanger ikke opp denne skjevheten på en transparent måte.
Til dette ble det anført at når tallene blir såpass ulike for noen fylkeskommuner som de

vitterlig blir, så har statistikken nettopp fanget opp denne skjevheten. Så får det bli opp til fylkeskommunene og KMD om det er forhold som bør harmoniseres.

5.2. KOSTRA-funksjon 303

Utgangspunktet er at benevnningen «Funksjon 303 Kart og oppmåling» kanskje ikke lenger er helt relevant etter at betegnelsen «Matrikulering» skal brukes mer gjennomgående.

Det ble ikke fattet detaljert vedtak i plenum.

→ **SSB tar spørsmålet med Kartverket v/ Braaten i etterkant av møtet.**

6. Status for rapporteringsskjema 2018. Innhold og funksjonalitet

Innholdsmessig er det få endringer fra 2017-rapporteringen. Det er gjort noen funksjonelle endringer. Disse ble illustrert på skjerm, med skjemaene 20Plan og 20Byggesak som caser.

Hovedgrepene som er tatt, er:

- Skjemaene, særlig skjema 20Plan, er mer komprimert.
- Bolker som ikke kan ha tall (f.eks. innsigelsesmatrisene når kommunen tidligere har oppgitt at det ikke finnes planer med innsigelser) er maskert ut og kommer ikke opp på skjermen.
- Celler åpnes etter «dominoprinsippet»: Er det tall større enn 0 i én celle, blir en tilhørende celle åpnet for utfylling. Er tallet 0, forblir det lukket.
- Så langt råd, beregnes celleinnhold automatisk via formler. Det sparer brukeren for å beregne selv og reduserer dermed faren for feilmeldinger tilbake.
- Saksbehandlingstid gis på mest detaljerte nivå, og beregnes for sideordnede og høyere nivåer.

Det ble tatt til orde for å stramme opp begrepsbruk på reguleringsplaner. Begrepene «områderegulering», «detaljregulering», «reguleringsplan» blir brukt med hensikt i pbl, og må brukes konsistent også i KOSTRA. Dette gjelder så vel i rapporteringsskjema (20Plan) som i Statistikkbanken.

→ **SSB følger opp.**

7. Veiledning og skjema for 2018.

Her skulle deltakerne gå mest mulig kritisk gjennom veiledningene og skjema (alle 5 stk.) i mini-arbeidsgrupper. I alle disse gruppene var både sentrale institusjoner og KS representert. De spørsmålene som gruppene var særlig bedt om å ta stilling til, i den grad tida tillot det, var:

1. Kommentarer/forslag til veiledningsteksten
2. Kan / bør spørsmålsstillingene forbedres?
3. Hvilke celler i skjema bør være obligatoriske å besvare?
4. For hvilke spørsmål i skjema er det behov for å synliggjøres fjorårets rapportering?
5. Spesielle gullkorn fra kommunenes tilbakemeldinger?

I tillegg ble gruppa for skjema 23 bedt om å ta særlig stilling til problemstillingen om cut-off-grense for rapporteringsplikten for dette skjemaet.

8. Gruppevis oppsummering

Det er levert skriftlige tilbakemeldinger. Hovedpoenget som ble trukket fram fra gruppene under plenumsseansen, var:

Skjema 23

- Eierseksjoner må tydeliggjøres i veiledningen
- Det må ryddes opp i terminologien «kart og oppmåling», «matrikulering», «matrikkelforvaltning» m.m.
- Termen «planbehandling» bør erstattes med «plansaksbehandling».
- Subsidiert kan være et resultat av gebyrfastsettingen, ev. forvaltningsvedtak, ikke bare en «Kontrollsum».
- Funksjoner og arter må oppdateres.

Skjema 51

Det forventes at skjema 51 vil måtte gjennomgå nokså store endringer som følge av regionreformen. Hvilke er ikke identifisert. I mellomtida er det ikke grunn til å gjøre gjennomgripende endringer, bare eventuelt justeringer.

- Det er gjort en del språklige presiseringer i veiledningen, særlig for beskrivelsen av dispensasjonsbehandlingen. Her må også de tilsvarende spørsmålene reformuleres.
- Spørsmål D1a er overflødig, og kan utgå.
- Spørsmål D1b er uavhengig av spørsmål D1, dette må gjenspeiles i skjema.
- Det ble stilt spørsmål om spørsmål E3 heller skulle være en kolonne i bolk E. SSB responderte at man ikke kunne se noen fordeler ved dette, all den stund det ikke nå var anledning til å ta inn ytterligere spørsmål for år 2018.
- ➔ **Akershus fylkeskommune leverer skriftlige forslag til justering av veiledningen.**

Skjema 20Miljø

- ➔ **Riksantikvaren må sjekke særskilt spørsmålsstillingen i spørsmål D4a** («Antall bevaringsverdige kulturminner som er registrert i kommunen i alt).
- KLD ba om at SSB tar stilling til om det er hensiktsmessig med flere forhåndsutfyllinger eller informasjon om fjorårets rapportering ved siden av cellene for utfylling.
➔ **SSB følger opp.**
- ➔ **KLD sørger for avklaring av noen definisjoner i forvaltningsorganene med interesser i dette skjemaet. SSB får skriftlig tilbakemelding til arbeidet med veiledningen.**
- Ellers var det ikke identifisert særskilte utfordringer.

Skjema 20Byggesak

- Byggesaker og delesaker kontra matrikkelsaker er bedre beskrevet nå.

- Må presisere at klagebehandling bare skal hjemles i pbl. Dette inkluderer også delesaker.
- Gruppen ønsket at gebyrspørsmålene fjernes. De er imidlertid vedtatt beholdt, jf. vedtak på siste arbeidsgruppemøte i vår.
- Spørsmål F2.a2b bør hete «Ulovlighetsoppfølging (ved ikke omsøkt byggevirkksomhet)

Skjema 20Plan

- Veiledningsteksten er ganske lang. Blir den lest? Kan det kuttes flere henvisninger til lover og veiledere, ev. lage en kortere versjon av veiledningen uten alle disse referansene?
- Veiledningen knyttet til info-knappene er veldig bra. Den er i størst mulig grad en direkte kopi av hovedveiledningen.
- Det må være en gjennomgående begrepsbruk (og dokumentasjon) fra rapportering til statistikkbanken.
- Det er ikke behov for mer forhåndsutfylling enn det som allerede er på plass.
- Terminologien knyttet til klager/klagesaker må avklares. Oslo journalfører alle saker.
→ SSB justerer skjema mhp. dette og sender til sjekk.
- Det ble stilt spørsmål om hvordan man skal telle når samme plan sendes til høring to (eller flere) ganger, og i to ulike år. Skal den da telles begge årene? Svaret er «ja», den skal det.

Det ble påpekt at det bør finnes mulighet for auto-lagring eller aktiv mellomlagring når skjema fylles ut. **→ Fagseksjonen i SSB tar dette opp med KOSTRA-IT.**

9. Videre arbeid med skjema og veiledning

Tidsplanen for videre avklaringer ble presentert. De viktigste begivenhetene er:

17. okt: Endelig leveranse av skjema til KOSTRA IT
 24. okt: Endelig leveranse av veiledning til KOSTRA IT
 1. nov: Utsending av «novemberbrevet» fra SSB
 29. okt. – 9. nov: Testinnsending av skjema

Innspill til de tre første begivenhetene må SSB-sekretariatet ha minst en uke i forvegen.

SSB ønsker at arbeidsgruppa er med på testinnsending av skjema. Formålet er å sjekke at alt virker etter forutsetningene. Deltakerne vil få tildelt brukernavn og passord, og vil bli oppfordret til både å rapportere riktig og å «knekke» skjemaet ved å rapportere feil.

→ SSB kommer tilbake til hvilke gruppedeltakere som får ansvar for å teste hvilke skjema.

10. Eventuelt – møteplan 2019

Det var enighet om at torsdager var den beste møtedagen. Det reserveres 3 datoer for våren og 1 om høsten. Disse er:

- 7. mars
- 4. april

- 9. mai
- 19. september

➔ **SSB sørger for innkalling i Outlook så snart som mulig.**

11. Prinsipper for landstall for ulike variable

Statistikken fra saksområdene har ikke flere landstall enn de vi er «påtvunget» ifm. publiseringene. Dette er ikke holdbart, og SSB ønsker å sette kraft bak utvikling av landstall. Det ble orientert om hvordan SSB-sekretariatet ser for seg at arbeidet bør gripes an:

- For hver skjema-bolk / hvert tema må det kartlegges mulige estimatorer.
- I samarbeid med metode-ekspertisen i SSB må mulige estimatorer sjekkes videre.
- Dette vil kunne ut i en «konseptvalgutredning» med ulike alternativer.
- Deretter vil det bli testet hvordan disse alternative estimatorene slår ut i forhold til rapporterte verdier.
- Estimerte verdier for kommunene vil ikke bli synlige på kommunenivå i statistikkbanken og andre tabeller, men vil bli gjenspeilet i tabeller for aggregerte områder; hele landet, fylker (regioner), KOSTRA-grupper m.v.

Orienteringen ble godt tatt i mot. Statsinstitusjonene er rimeligvis mer ute etter landstall enn kommunene, men landstall trengs som bakteppe for alle.

12. Cut-off-grense for skjema 23

SSB redegjorde for en analyse av både den pliktige rapporteringen for kommuner over 20 000 innbyggere, og fra 118 kommuner under 20 000 innbyggere som hadde rapportert dette frivillig. Analysen viser i hovedsak at kommuner i alle størrelsesgrupper er godt i stand til å rapportere, selv om svarprosenten er noe høyere for de største kommunene av de frivillige.

Direkte driftsutgifter til byggesaksbehandling ble brukt som representativ variabel for sjekk av datakvaliteten – siden alle kommuner som rapporterer forventes å ha slike utgifter. Analysen viste at de største kommunene hadde størst driftsutgifter og de minste minst. For de to undersøkte størrelsesgruppene i mellom (10-20 000 innbyggere, 5-10 000 innbyggere) var det kun små forskjeller. Det var generelt stor spredning i driftsutgiftene for alle de ulike størrelsesgruppene i analysen.

Alle kommunene er undergitt det samme regelverket ift. gebyrfastsetting og selvkost. Det er imidlertid ingen krav om 100 prosent kostnadsdekning.

Konklusjon og oppfølging

➔ **Cut-off-grensen på 20 000 innbyggere for rapporteringsplikten avskaffes. Alle kommuner skal ha rapporteringsplikt.**

➔ **Av hensyn til at kommunene skal få en rimelig tid til å forberede rapporteringen, iverksettes denne først fra rapporteringsåret 2020, med rapportering i 2021. Kommunene bør bruke år 2019 til å utvikle rutiner for føring av selvkostregnskapet og god rapportering fra første rapporteringsåret.**

➔ **SSB må sørge for at dette blir tydelig kunngjort i novemberbrevet 2018.**